EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.7.2021
COM(2021) 388 final

2021/0208 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o pristopu Evropske unije h Konvenciji o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah

{SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final} - {SWD(2021) 193 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Državljani in podjetja v EU, ki želijo, da se sodna odločba, izdana v EU, prizna in izvrši v državi nečlanici EU, se trenutno soočajo z razdrobljenim pravnim okoljem, saj ni celovitega mednarodnega okvira za priznavanje in izvrševanje tujih sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah. To pomeni, da se morajo izvršilni upniki prebiti skozi labirint nacionalnih zakonov držav nečlanic EU o priznavanju tujih sodnih odločb ter množico veljavnih dvostranskih, regionalnih in večstranskih sporazumov. Zato morajo udeleženci mednarodnih sodnih postopkov v pripravo trdne pravdne strategije investirati sredstva in čas, pogosto pa tudi zunanje strokovno znanje, da bi dosegli izvršitev sodne odločbe. Ta zapletenost ter s tem povezani stroški in pravna negotovost so odvračilni dejavniki, ki lahko povzročijo, da se podjetja in državljani izognejo sodnim postopkom in uporabijo druge oblike reševanja sporov, se odpovejo uveljavljanju svojih zahtevkov ali pa se odločijo, da sploh ne bodo sodelovali v mednarodnih poslih. To pa lahko negativno vpliva na pripravljenost podjetij in državljanov EU, da sodelujejo v mednarodni trgovini in naložbenih dejavnostih. Zaradi negotovosti izvrševanja sodnih odločb, izdanih v EU, v državah nečlanicah EU je poleg tega ovirana pravica dostopa podjetij in državljanov EU do sodnega varstva.

Z rastjo mednarodnih trgovinskih in naložbenih tokov se ta pravna tveganja za podjetja in državljane EU povečujejo, te razmere pa se lahko odpravijo s predvidljivim sistemom čezmejnega priznavanja in izvrševanja sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah. Vendar do nedavnega priznavanje in izvrševanje tujih sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah na mednarodni ravni ni bilo celovito urejeno, čeprav obstajajo nekateri dvostranski in večstranski sporazumi z omejenim področjem uporabe. To se je spremenilo julija 2019, ko je bila sprejeta **Konvencija o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah** (v nadaljnjem besedilu: Konvencija o sodnih odločbah)[1].

Konvencija o sodnih odločbah, sprejeta v okviru Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu, lahko izboljša sedanji sistem pretoka tujih sodnih odločb. Cilj Konvencije je s pravosodnim sodelovanjem spodbuditi učinkovit dostop do sodnega varstva za vse ter olajšati na pravilih temelječo večstransko trgovino in naložbe ter mobilnost[2].

EU je vedno podpirala vzpostavitev večstranskega sistema za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah in je zato zaradi morebitnega pristopa k temu prihodnjemu mednarodnemu sistemu dejavno sodelovala v pogajalskem procesu o Konvenciji. Komisija je na podlagi pooblastila, ki ji ga je maja 2016 podelil Svet[3], v pogajalskem procesu v okviru Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu zastopala interese Unije.

Pogajanja o Konvenciji o sodnih odločbah so se uspešno zaključila julija 2019, Konvencija pa je trenutno odprta za podpis, ratifikacijo ali pristop. Če bi Evropska unija pristopila h

---

1 Konvencija z dne 2. julija 2019 o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah.

2 Preambula Konvencije o sodnih odločbah.

3 Glej izid zasedanja Sveta o konkurenčnosti (3470. zasedanje Sveta) z dne 26. in 27. maja 2016, št. 9357/16, in osnutek sklepa Sveta (št. 8814/16) o pooblastilu za začetek pogajanj o Konvenciji o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (Konvencija o sodnih odločbah) v okviru Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu.

Konvenciji o sodnih odločbah, kot predlaga Komisija, bi se Konvencija uporabljala za priznavanje in izvrševanje vhodnih in izhodnih sodnih odločb med državami članicami EU in drugimi državami pogodbenicami Konvencije.

Ta predlog je v skladu s cilji Komisije, določenimi v političnih usmeritvah Evropske komisije za obdobje 2019–2024[4], zlasti v zvezi s prednostno nalogo „nova spodbuda za evropsko demokracijo“[5]. Skladen je z zavezanostjo Unije multilateralizmu v mednarodnih odnosih in bo verjetno druge države in trgovinske partnerje EU spodbudil, da pristopijo h Konvenciji o sodnih odločbah. Pristop EU k večstranski konvenciji o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah bi bil tudi v skladu s politiko Unije, katere cilj je povečati rast mednarodne trgovine in tujih naložb ter mobilnost državljanov po svetu.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

EU ima dobro razvit sistem[6] vzajemnega priznavanja in izvrševanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah med državami članicami, ki je bil vzpostavljen kot nujna dopolnitev njenega enotnega trga. Vendar se uredba Bruselj Ia[7] ne uporablja za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, izdanih v državah nečlanicah EU.

Na mednarodni ravni je EU sklenila mednarodno konvencijo z državami EGP in Švico (Luganska konvencija iz leta 2007[8]). Poleg tega je prvi poskus vzpostavitve večstranskega okvira za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb leta 2005 privedel do sklenitve Konvencije o sporazumih o izbiri sodišča[9]. Ta konvencija zagotavlja priznavanje in izvrševanje sodnih odločb v primerih, ko se stranke dogovorijo o tem, katero sodišče bo izključno pristojno za odločanje v sporu. Unija je to konvencijo ratificirala leta 2015, kar pomeni, da je zdaj del njenega pravnega reda.

Razen Konvencije iz leta 2005 o sporazumih o izbiri sodišča, ki ima le omejeno področje uporabe, ni globalnega večstranskega okvira za pretok sodnih odločb.

Konvencija o sodnih odločbah bi tako dopolnila obstoječi pravni okvir Unije in zagotovila pretok tujih sodnih odločb, ki presega obstoječi sistem, ki se uporablja med državami EU in EGP ter Švico.

Če ne bi bilo nobene izjave, Konvencija ne bi spremenila notranjega pravnega reda EU, saj se instrumenta uporabljata v različnih kontekstih[10]. Razlog za to je, da se uredba Bruselj Ia uporablja za priznavanje in izvrševanje sodnih odločb znotraj EU, medtem ko bi se Konvencija uporabljala za sodne odločbe, izdane v državah nečlanicah EU. Vendar je potrebna izjava, s katero bi zagotovili, da pristop h Konvenciji ne bo vplival na doseganje

---

4 https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_sl.pdf.

5 Podpira tudi cilje krovnih kategorij „močnejša Evropa v svetu“ in „gospodarstvo za ljudi“.

6 Glej Uredbo (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (prenovitev) (UL L 351, 20.12.2012, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: uredba Bruselj Ia).

7 Prav tam.

8 Konvencija o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 339, 21.12.2007, str. 3).

9 Konvencija z dne 30. junija 2005 o sporazumih o izbiri sodišča.

10 Glej člen 23(4) Konvencije o sodnih odločbah. Opozoriti je treba, da Konvencija prav tako ne bi vplivala na uporabo Luganske konvencije ali Konvencije iz leta 2005 o sporazumih o izbiri sodišča, saj imajo v skladu s členom 23(2) prednost pogodbe, sklenjene pred začetkom veljavnosti Konvencije.

ciljev politike iz uredbe Bruselj Ia. Natančneje, v zadevah, ki vključujejo poslovne najeme/zakupe, uredba Bruselj Ia določa izključno pristojnost sodišč v državi članici, v kateri je nepremičnina. Konvencija o sodnih odločbah za poslovne najeme/zakupe ne vključuje takih pravil o izključni pristojnosti. Zato bi morale države članice v skladu s Konvencijo priznati in izvršiti sodne odločbe tretjih držav o poslovnih najemih/zakupih nepremičnin, ki so na njihovem ozemlju. To bi bilo v nasprotju s ciljem politike iz uredbe Bruselj Ia, da se sodiščem v EU dodeli izključna pristojnost za spore v zvezi z nepremičninami, ki so v EU.

Zato bi bilo treba ob pristopu dati ciljno usmerjeno izjavo o izključitvi priznavanja in izvrševanja sodnih odločb o poslovnih najemih/zakupih nepremičnin, ki so v EU. Ta omejena izjava zagotavlja skladnost Konvencije s pravnim redom EU, ne da bi ovirala popolno uresničitev vseh ciljev politike iz tega predloga.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Konvencija o sodnih odločbah je rezultat postopnega procesa lajšanja pretoka sodnih odločb po vsem svetu. Temelji na Konvenciji iz leta 2005 o sporazumih o izbiri sodišča, njen cilj pa je razširitev obsega sodnih odločb, ki so lahko predmet pretoka med državami. S konvencijami, sprejetimi v okviru Haaške konference, naj bi se to doseglo brez poseganja v posebne konvencije, ki lahko obstajajo na določenih področjih, kot so zadeve v zvezi s pomorstvom in prometom, ali v obstoječe dvostranske konvencije.

Zaradi večje pravne varnosti, manjših stroškov in krajših mednarodnih sodnih postopkov lahko Konvencija o sodnih odločbah podjetja in državljane EU spodbudi k sodelovanju v mednarodnih poslih ter tako poveča obseg čezmejne trgovine in naložb.

Pristop h Konvenciji o sodnih odločbah je tudi v skladu z zavezanostjo Unije multilateralizmu in svetovnemu redu, ki temelji na pravilih.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pristojnost Unije za urejanje zadev priznavanja in izvrševanja tujih sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah temelji na točki (a) člena 81(2) PDEU.

V skladu s členom 3(2) PDEU ima Unija izključno pristojnost za sklenitev mednarodnega sporazuma, kolikor lahko ta sklenitev vpliva na skupna pravila EU ali spremeni njihovo področje uporabe. S sprejetjem uredbe Bruselj I je Unija pridobila tako izključno zunanjo pristojnost za urejanje zadev v zvezi s priznavanjem in izvrševanjem sodnih odločb tretjih držav v civilnih in gospodarskih zadevah[11].

Konvencija o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb tako spada v to izključno zunanjo pristojnost Unije. Unija lahko h Konvenciji pristopi na podlagi točke (a) člena 81(2) in točke (a) člena 218(6) PDEU.

[11] To je Sodišče potrdilo v svojem mnenju o Luganski konvenciji, v katerem je zastopalo stališče, da se izključna zunanja pristojnost Evropske skupnosti med drugim nanaša na priznavanje in izvrševanje sodnih odločb tretjih držav v civilnih in gospodarskih zadevah. Glej Mnenje 1/03, ECLI:EU:C:2006:81.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ni relevantno.

- **Sorazmernost**

Cilji tega predloga so izboljšati dostop do sodnega varstva za stranke v EU s poenostavitvijo priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, ki jih izdajo sodišča v EU, in sicer ne glede na to, kje ima dolžnik premoženje, povečati pravno varnost za podjetja in državljane, ki sodelujejo v mednarodnih poslih, ter zmanjšati stroške in skrajšati trajanje čezmejnih sodnih postopkov. Obenem je namen tega predloga omogočiti priznavanje in izvrševanje sodnih odločb tretjih držav v EU le, če se spoštujejo temeljna načela prava EU in če ni vplivov na notranji pravni red.

Te cilje je mogoče doseči le z uporabo sistema vzajemnega priznavanja in izvrševanja sodnih odločb med državami, kot je predviden v Konvenciji o sodnih odločbah. Možnost pogajanj o večstranskih ali dvostranskih konvencijah o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb državam članicam ni več na voljo, ker ima Evropska unija izključno zunanjo pristojnost na področju mednarodne pristojnosti ter priznavanja in izvrševanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.

Enostranski ukrepi na ravni EU ne bi dosegli zgoraj navedenih ciljev, saj ne bi olajšali priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, izdanih v EU, v državah nečlanicah EU.

Pristop k obstoječemu večstranskemu okviru, ki je bil izpogajan s sodelovanjem EU, bi bil učinkovitejši od pogajanj z državami nečlanicami EU na dvostranski ravni. Konvencija bi, odvisno od tega, koliko držav bo pristopilo k njej, zagotovila skupni pravni okvir za obravnavanje sodnih odločb tretjih držav ne glede na to, kje so bile izdane. Zagotovila bi tudi skupni pravni okvir za podjetja in državljane EU, ki zahtevajo priznanje in izvršitev sodnih odločb, ki so jih izdala sodišča v EU, v državah nečlanicah EU[12].

- **Izbira instrumenta**

Ni relevantno.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

V okviru ocenjevanja različnih možnosti politike v zvezi s Konvencijo o sodnih odločbah je Komisija mnenja deležnikov pridobila z odprtim javnim posvetovanjem in delavnico z

[12] V zvezi s tem glej tudi oddelka 3 in 4 poročila o oceni učinka, ki je priloženo temu predlogu.

državami članicami[13]. Poleg tega je zunanji izvajalec izvedel študijo in tudi več posvetovalnih dejavnosti, kot so spletna anketa, ciljno usmerjeni razgovori z deležniki in vprašalnik, ki je bil posredovan organom držav članic.

Te posvetovalne dejavnosti so pokazale, da so pristop h Konvenciji o sodnih odločbah podprle tako države članice kot velika večina deležnikov (na primer pravni strokovnjaki, podjetja, poklicne organizacije odvetnikov in sodnih izvršiteljev, akademiki). Glede možnosti dajanja izjav[14] so države članice nasprotovale izjavi v skladu s členom 19 Konvencije, o izjavah v skladu s členom 18 pa niso izrazile jasnih stališč. Le majhno število deležnikov je podprlo pristop z izjavo v skladu s členom 19, medtem ko glede izjav v skladu s členom 18 ni bilo opaziti jasne tendence.

Prispevek teh posvetovalnih dejavnosti je bil zelo pomemben za oblikovanje stališč Komisije o najboljšem pristopu, ki naj bi se uporabil v tem predlogu. Zato se je Komisija odločila, da predlaga pristop EU h Konvenciji o sodnih odločbah z omejeno, ciljno usmerjeno izjavo o izključitvi priznavanja in izvrševanja sodnih odločb tretjih držav, ki se nanašajo na poslovne najeme/zakupe nepremičnin, ki so v EU, s strani sodišč v EU.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Komisija se je v postopku pogajanj o Konvenciji o sodnih odločbah stalno posvetovala s strokovnjaki iz držav članic in se opirala na njihovo strokovno znanje. Poleg tega so bila posvetovanja s strokovnjaki iz držav članic opravljena tudi v okviru pripravljalnega dela za ta predlog.

Komisija se je oprla tudi na študijo, ki jo je v podporo analizi ocene učinka izvedel zunanji izvajalec. Ta študija[15] vsebuje obsežno ekonomsko in pravno analizo različnih razpoložljivih možnosti politike. Uporablja različna analitična orodja, od empiričnih podatkov, zbranih na različne načine (spletna anketa, vprašalnik in razgovori), do statistike in dokumentacijske analize. Kadar kvantitativni podatki niso bili na voljo, so bile uporabljene kvalitativne ocene. Te ocene in različne uporabljene predpostavke so na delavnici potrdili zunanji strokovnjaki.

V študiji je bilo ugotovljeno, da je najprimernejši način za doseganje ciljev politike pristop h Konvenciji brez kakršne koli izjave. Ta ugotovitev se odraža v tem predlogu, saj se pristop h Konvenciji o sodnih odločbah predlaga le z omejeno, ciljno usmerjeno izjavo, ki se šteje za potrebno za doseganje skladnosti z obstoječim pravnim redom EU. Obenem taka omejena izjava ne ovira doseganja drugih ciljev tega predloga niti njegove učinkovitosti v smislu pričakovanih neposrednih koristi za podjetja in državljane EU.

Komisija se je prav tako oprla na obsežno strokovno znanje o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb na ravni EU, pridobljeno z uporabo uredbe Bruselj Ia in njene predhodnice, tj. Uredbe (ES) št. 44/2001[16], ki je bila naslednica Bruseljske konvencije[17] iz leta 1968 z istim

[13] Na delavnici so države članice izrazile svoja stališča, ki so začasna, dokler ne bodo nadalje analizirane posledice vseh možnosti politike.

[14] Izjava v skladu s členom 18 (izključitev določenih zadev) in/ali členom 19 Konvencije (izključitev sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah, ki se nanašajo na države).

[15] Študija bo objavljena po sprejetju tega predloga.

[16] Glej Uredbo Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 12, 16.1.2001, str. 1).

[17] Glej Bruseljsko konvencijo iz leta 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 299, 31.12.1972, str. 32).

predmetom urejanja. V zvezi z razlago in uporabo teh instrumentov na ravni EU obstajajo obsežne smernice Sodišča Evropske unije.

- **Ocena učinka**

Primernost pristopa EU h Konvenciji je bila obravnavana v okviru poročila o oceni učinka. Pri scenariju pristopa EU h Konvenciji je bilo proučenih več alternativnih možnosti politike. Te možnosti politike so vključevale pristop brez kakršne koli izjave ali s točno opredeljenimi izjavami – bodisi z izjavo v skladu s členom 18 Konvencije o izključitvi določenih zadev iz področja uporabe (zadeve v zvezi s potrošniki, zaposlovanjem ali zavarovanjem in/ali poslovni najemi/zakupi nepremičnin) bodisi z izjavo v skladu s členom 19 Konvencije o izključitvi sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ki se nanašajo na države ali državne subjekte.

Prednostna možnost je pristop h Konvenciji z omejeno, ciljno usmerjeno izjavo o izključitvi priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, ki se nanašajo na poslovne najeme/zakupe nepremičnin, ki so v EU.

Za namene količinske opredelitve učinkov Konvencije o sodnih odločbah na pretok sodnih odločb med državami članicami in nečlanicami EU je bila sprejeta delovna predpostavka, da se bo Konvenciji pridružilo osem izbranih držav nečlanic EU. Te države so bile Argentina, Avstralija, Brazilija, Japonska, Južna Koreja, Kanada, Kitajska in Združene države Amerike. Vsi učinki so bili ocenjeni za referenčno obdobje 2022–2026.

Prednostna možnost bo izboljšala dostop do sodnega varstva ter povečala pravno varnost in predvidljivost v mednarodnih sodnih postopkih. Neposredne koristi za državljane in podjetja v EU, ki zahtevajo priznanje in izvršitev sodne odločbe, izdane v EU, v izbranih državah nečlanicah EU, so do leta 2026 ocenjene na 1,1 do 2,6 milijona EUR. To izhaja iz predvidenega zmanjšanja stroškov, povezanih s priznavanjem in izvrševanjem sodnih odločb, izdanih v EU, v državah nečlanicah EU, za 10–20 %. Poleg tega naj bi se povprečno trajanje postopkov skrajšalo v povprečju za tri do šest mesecev.

Enostavnejši in predvidljivejši sistem priznavanja in izvrševanja tujih sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je namenjen tudi spodbujanju mednarodne trgovine in naložb. Ker se bodo mednarodna trgovina in naložbe verjetno povečevale, bi lahko prišlo do pozitivnih učinkov na mikro in makro ravni ter pozitivnih učinkov na zaposlitvene možnosti. Zlasti mala in srednja podjetja (MSP) bodo imela koristi od izboljšanega dostopa do sodnega varstva in pravne varnosti v mednarodnih poslih, ki ju bo prinesla Konvencija o sodnih odločbah.

Prednostna možnost politike je v celoti skladna s pravnim redom EU na tem področju, tj. z uredbo Bruselj Ia. V okviru prednostne možnosti so poslovni najemi/zakupi izključeni iz področja uporabe Konvencije, ker so v skladu z uredbo Bruselj Ia sodišča v EU izključno pristojna za odločanje v sporih v zvezi s poslovnim najemom/zakupom nepremičnin, ki so v EU.

Po drugi strani se izjava, ki bi izključila druge obravnavane zadeve[18], ni štela za potrebno. Konvencija zagotavlja ustrezno zaščito šibkejših strank (potrošnikov, zaposlenih ali imetnikov zavarovalnih polic, zavarovancev ali upravičencev do zavarovalne police), čeprav na drugačen način kot pravni red EU. Za razliko od poslovnih najemov/zakupov nepremičnin,

[18] To so bile zadeve v zvezi s potrošniki, zaposlovanjem in zavarovanjem.

ki so v EU, bi druge izjave, ki imajo širše področje uporabe, lahko ovirale popolno uresničitev ciljev te pobude.

Odbor za regulativni nadzor je 23. aprila 2021 izdal pozitivno mnenje za poročilo o oceni učinka.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Predlog nima stroškovnih posledic za MSP. Ker so MSP bolj naklonjena sodnim kot arbitražnim postopkom, se poleg tega pričakuje, da bo povečanje pravne varnosti v povezavi z nižjimi stroški in krajšim trajanjem mednarodnih sodnih postopkov pozitivno vplivalo na njihovo pripravljenost za sodelovanje v mednarodnih poslih oziroma razširitev mednarodnega poslovanja. S pristopom h Konvenciji se lahko izboljša tudi konkurenčnost MSP. Razlog za to je, da se bodo stroški mednarodnih sodnih postopkov in posredno tudi stroški mednarodnega poslovanja zmanjšali, kar bo MSP s sedežem v EU zagotovilo prednost v primerjavi s podjetji iz držav, ki Konvencije niso ratificirale. Pričakuje se, da bo predlog pozitivno vplival tudi na mednarodno trgovino in naložbe.

- **Temeljne pravice**

S predlogom naj bi se izboljšal dostop podjetij in državljanov EU do sodnega varstva, saj se bosta čezmejno priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, ki sta sestavni del pravice dostopa do sodnega varstva, na splošno izboljšala in postala bolj predvidljiva. Konvencija v veliki meri odraža pravila o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb, ki se uporabljajo znotraj EU (uredba Bruselj Ia). Zato načeloma ne odstopa od temeljnih pravic in načel EU glede postopkovne pravičnosti. Konvencija zlasti določa razloge za zavrnitev priznavanja in izvrševanja sodnih odločb, ki niso združljive s temeljnimi načeli postopkovne pravičnosti ali z javnim redom države, v kateri se zahtevata priznavanje in izvrševanje. To bi na podlagi preizkušenega pristopa[19] pomagalo zagotoviti, da so temeljne pravice, kot sta pravica do obrambe ali pravica do poštenega sojenja, v državi nečlanici EU ustrezno spoštovane. Poleg tega naj bi Konvencija s tem, da bi izboljšala priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, ki jih izdajo sodišča v EU, v tretjih državah, olajšala svobodo gospodarske pobude in okrepila spoštovanje lastninske pravice v EU.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Unije. Države članice bodo morda imele enkratne stroške za izvajanje Konvencije, pričakovano rahlo povečanje števila zadev pa bi lahko povzročilo tudi nekoliko višje stroške za sodstvo držav članic. Vendar se pričakuje, da se bodo ti stroški srednje- in dolgoročno izravnali s pričakovanim skrajšanjem postopkov.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ker predlog zadeva pristop EU k mednarodni konvenciji, ki vsebuje jasna pravila glede priznavanja in izvrševanja tujih sodnih odločb, načrt za izvajanje ne bo pripravljen.

[19] Poleg uredbe Bruselj Ia je bil ta pristop uporabljen tudi v Luganski konvenciji in Konvenciji iz leta 2005 o sporazumih o izbiri sodišča.

Kar zadeva spremljanje in ocenjevanje praktičnega delovanja Konvencije, bo EU sodelovala na sestankih posebne komisije, ki jih redno organizira Haaška konferenca o mednarodnem zasebnem pravu, da se oceni praktična uporaba Konvencije.

Notranji mehanizem EU za ocenjevanje in spremljanje bo v največji možni meri ustrezal mehanizmu za oceno stanja v okviru Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu. Ocenjevanje se bo izvajalo v rednih časovnih presledkih in bo vključevalo oceno učinkov, ki izhajajo iz pristopa EU h Konvenciji o sodnih odločbah, ter oceno, ali so bili doseženi glavni cilji, zastavljeni s pristopom. Poleg tega bo ocenjevanje vključevalo tudi analizo primernosti izjav, da se oceni, ali je treba obdržati ali preklicati že dano(-i/-e) izjavo(-i/-e) ali dati novo(-i/-e) izjavo(-i/-e).

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Glede na izključno zunanjo pristojnost Evropske unije in dejstvo, da lahko h Konvenciji o sodnih odločbah v skladu s členom 26 pristopi organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, bi morala EU sama brez držav članic na podlagi pozitivne odločitve Sveta postati pogodbenica Konvencije.

Evropska unija bi morala zato ob pristopu v skladu s členom 27 Konvencije izjaviti, da izvaja pristojnost v vseh zadevah, ki jih ureja Konvencija, in da njene države članice ne bodo pogodbenice Konvencije, temveč jih bo zavezoval pristop EU. V skladu s Protokolom št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o delovanju Evropske unije in v skladu s katerim Danska ne sodeluje pri ukrepih, sprejetih v skladu s členom 81(2) Pogodbe, pristop EU h Konvenciji o sodnih odločbah ne vključuje Danske.

Ob pristopu h Konvenciji bi morala EU dati tudi izjavo o stvarnem področju uporabe Konvencije v skladu s členom 18 Konvencije, da so iz področja uporabe Konvencije izključene sodne odločbe, ki se nanašajo na poslovne najeme/zakupe nepremičnin, ki so v Evropski uniji.

2021/0208 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o pristopu Evropske unije h Konvenciji o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti točke (a) člena 81(2) in točke (a) člena 218(6) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju odobritve Evropskega parlamenta[1],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Konvencija o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: Konvencija) je bila v okviru Haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu sklenjena 2. julija 2019.

(2) Namen Konvencije je z okrepljenim mednarodnim pravosodnim sodelovanjem spodbujati dostop do sodnega varstva po vsem svetu. Konvencija si zlasti prizadeva zmanjšati tveganja in stroške, povezane s čezmejnimi sodnimi postopki in reševanjem sporov, ter tako olajšati mednarodno trgovino, naložbe in mobilnost.

(3) Unija je dejavno sodelovala v pogajanjih, ki so privedla do sprejetja Konvencije, in podpira njene cilje.

(4) Državljani in podjetja v Uniji, ki želijo, da se sodna odločba, izdana v Uniji, prizna in izvrši v državi nečlanici Unije, se trenutno soočajo z razdrobljenim pravnim okoljem, saj ni celovitega mednarodnega okvira za priznavanje in izvrševanje tujih sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah. Z rastjo mednarodnih trgovinskih in naložbenih tokov se ta pravna tveganja za podjetja in državljane Unije povečujejo, te razmere pa bi bilo treba odpraviti s predvidljivim sistemom čezmejnega priznavanja in izvrševanja sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah.

(5) Te cilje je mogoče doseči le z uporabo sistema vzajemnega priznavanja in izvrševanja sodnih odločb med državami, kakršen je sistem, določen v Konvenciji. Obenem bi morala Konvencija omogočiti priznavanje in izvrševanje sodnih odločb tretjih držav v Uniji le, če se spoštujejo temeljna načela prava Unije in če ni vplivov na notranji pravni red.

(6) V skladu s členom 26 Konvencije lahko organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, ki so pristojne za nekatere ali vse zadeve, ki jih ureja Konvencija – takšna organizacija je Unija –, podpišejo, sprejmejo ali odobrijo Konvencijo ali k njej pristopijo.

(7) V skladu s členom 3(2) Pogodbe ima Unija izključno pristojnost za sklenitev mednarodnega sporazuma, kolikor lahko ta sklenitev vpliva na skupna pravila Unije

[1] UL C , , str. .

ali spremeni njihovo področje uporabe. Konvencija vpliva na sekundarno zakonodajo Unije o pristojnosti ter priznavanju in izvrševanju izdanih sodnih odločb, zlasti na Uredbo (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta[2]. Zato ima Unija izključno pristojnost v vseh zadevah, ki jih ureja Konvencija.

(8) V skladu s členom 24(3) in členom 28 Konvencije je mogoče h Konvenciji pristopiti pred začetkom njene veljavnosti.

(9) Unija bi morala Konvencijo skleniti s pristopom.

(10) Unija bi morala ob pristopu h Konvenciji v skladu s členom 27 Konvencije izjaviti, da izvaja pristojnost v vseh zadevah, ki jih ureja Konvencija. Zato bi morala biti Konvencija zaradi sklenitve s strani Unije zavezujoča za države članice.

(11) V zadevah, ki vključujejo poslovne najeme/zakupe, Uredba (EU) št. 1215/2012 določa izključno pristojnost sodišč v državi članici, v kateri je nepremičnina. Konvencija za poslovne najeme/zakupe ne vključuje takih pravil o izključni pristojnosti. Zato bi morala Unija ob pristopu h Konvenciji dati izjavo v skladu s členom 18 Konvencije, da so iz področja uporabe Konvencije izključene sodne odločbe o poslovnih najemih/zakupih nepremičnin, ki so v Uniji.

(12) Irsko zavezuje Uredba (EU) št. 1215/2012, zato sodeluje pri sprejetju tega sklepa.

(13) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Unija sklene Haaško konvencijo z dne 2. julija 2019 o priznavanju in izvrševanju tujih sodnih odločb v civilnih ali gospodarskih zadevah (v nadaljnjem besedilu: Konvencija).

Besedilo Konvencije je priloženo temu sklepu.

Člen 2

Komisija imenuje osebo, pooblaščeno, da v imenu Unije deponira listino o pristopu iz člena 24(4) Konvencije.

Člen 3

Ob deponiranju listine iz člena 24(4) Konvencije Unija da naslednjo izjavo v skladu s členom 27(1) Konvencije:

„Evropska unija v skladu s členom 27(1) Konvencije izjavlja, da izvaja pristojnost v vseh zadevah, ki jih ureja ta konvencija. Njene države članice ne bodo podpisale, ratificirale, sprejele ali odobrile Konvencije, vendar jih Konvencija zavezuje zaradi sklenitve s strani Evropske unije.

[2] Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 351, 20.12.2012, str. 1).

Za namene te izjave izraz „Evropska unija“ v skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o delovanju Evropske unije, ne zajema Kraljevine Danske.“

Člen 4

Ob deponiranju listine iz člena 24(4) Konvencije Unija da naslednjo izjavo v skladu s členom 18 v zvezi s poslovnimi najemi/zakupi nepremičnin:

„Evropska unija v skladu s členom 18 Konvencije izjavlja, da Konvencije ne bo uporabljala za poslovne najeme/zakupe nepremičnin, ki so v Evropski uniji.“

Člen 5

Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*[3].

V Bruslju,

Za Svet
predsednik

[3] Datum začetka veljavnosti Sporazuma bo objavil generalni sekretariat Sveta v Uradnem listu Evropske unije.